

20 квітня 2001 р.

№330

Про затвердження Положення
про експертизу психологічного і соціологічного
інструментарію, що застосовується в навчальних
зкладах Міністерства освіти і науки України

Відповідно до Положення про психологічну службу системи освіти України (наказ Міністерства освіти України від 03.05.99 р. №127, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 30.12.99 р. за №922\4215), Типового положення про центри практичної психології і соціальної роботи (наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2000 р. №385), Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000р. №522, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 26.12.2000р. за номером №946\5167) та з метою забезпечення експертизи психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладах системи загальної середньої освіти

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України (додається).

2. Директору Інституту психології ім. Г.С. Костюка Академії педагогічних наук України (Максименко С.Д., за згодою), директору Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи (Панок В.Г.) до 30.12.2001 р. розробити критерії експертизи психологічного і соціологічного інструментарію.

3. Департаменту розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти (Романенко В.П.) спільно з Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи (Панок В.Г.) до 30.12.2004 року здійснити ревізію всього діагностичного, корекційного та психотерапевтичного інструментарію, що застосовуються фахівцями психологічної служби системи освіти.

4. Міністру освіти Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій:

вжити організаційних заходів щодо здійснення експертизи діагностичних методик, психокорекційних, психотерапевтичних та реабілітаційних технік і технологій, соціологічних та соціально-психологічних опитувальників;

не допускати проведення тренінгів, обстежень та опитувань всіх учасників навчально-виховного процесу представниками сторонніх організацій без попередньої експертизи згідно з цим Положенням;

здійснювати експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах сторонніми організаціями, на умовах госпрозрахунку.

5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника міністра Огнев'юка В.О.

Міністр

В.Г. Кремень

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства
освіти і науки України
від 20.04 2001 р. №330

ПОЛОЖЕННЯ
про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що
застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення визначає загальні завдання і основні організаційні засади здійснення експертизи психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України.

1.2. Експертизу психологічного і соціологічного інструментарію мають право здійснювати Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи, республіканський (Автономна Республіка Крим), обласні, Київський та Севастопольський міські, районні (міські) центри практичної психології і соціальної роботи (далі – Центри) та методисти, які відповідають за психологічну службу, (далі – методисти).

1.3. Мета діяльності Центрів у даному напрямку полягає у забезпеченні експертизи, діагностичних методик, психокорекційних, психотерапевтичних та реабілітаційних технік і технологій, соціологічних та соціально-психологічних опитувальників, що застосовуються в дошкільних, усіх типах загальноосвітніх та інших навчальних закладах системи загальної середньої освіти.

1.4. При проведенні експертизи Центри керуються законодавчими та нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, а також цим Положенням та затвердженими у встановленому порядку критеріями експертизи.

1.5. Контроль за діяльністю Центрів по проведенню експертизи покладається на Міністерство освіти і науки України, Міністерство освіти Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та на місцеві органи управління освітою.

2. Основні завдання і функції

2.1. Завданнями Центрів є:

- організація та здійснення експертизи діагностичних методик, психокорекційних, психотерапевтичних та реабілітаційних технік і технологій, що застосовуються у психологічному супроводі навчально-виховного процесу;
- підготовка висновків про можливість індивідуальних і групових обстежень дітей та учнів, учителів і батьків, проведення соціологічних та соціально-психологічних опитувань у навчальних закладах;

- визначення відповідності здійснення психологічної діяльності в навчальних закладах системи освіти державним вимогам.

2.2. Центри відповідно до покладених на них завдань:

- координують і здійснюють проведення експертизи матеріалів або діяльності психологічного змісту;
- складають календарні плани проведення експертизи та доводять їх до відома організацій (фізичних осіб), що отримують дозвіл на право здійснення психологічної діяльності;
- за наслідками експертизи надають дозвіл на здійснення психологічної діяльності;
- розглядають апеляції за фактами порушення процедури проведення експертизи;
- готують у межах своєї компетенції пропозиції та зауваження з питань процедури психологічної експертизи;
- надають консультативні послуги і здійснюють методичне супроводження матеріалів експертизи;
- сприяють розвитку міжнародного, міжгалузевого обміну інформацією та досвідом у психологічній сфері;
- інформують громадськість та зацікавлені організації про результати експертизи.

3. Компетенція, права та обов'язки

3.1. До компетенції Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи відноситься:

- експертиза психодіагностичних методик;
- сертифікація психокорекційних, психотерапевтичних і психотренінгових методик, методів та технологій;
- експертиза авторського або вдосконаленого класичного інструментарію;
- експертиза і надання дозволу на проведення соціологічних та соціально-психологічних досліджень щодо стану освіти в Україні в цілому, або окремої її області;
- рецензування психологічних, психолого-педагогічних новацій, які проводяться у масштабах України, відповідного регіону чи області;
- рецензування навчально-методичних матеріалів соціально-психологічного змісту, розрахованих для практичних психологів, соціальних педагогів, вихователів, учителів, батьків;
- розгляд діагностично складних і конфліктних випадків на підставі документів, поданих обласними Центрами, навчальними закладами, організаціями, фізичними особами (висновок Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи є остаточним);
- надання консультативної, організаційної і методичної допомоги обласним Центрам;

- організація підвищення кваліфікації спеціалістів та експертів обласних Центрів.

3.2. До компетенції республіканського (Автономна Республіка Крим), обласних, Київського та Севастопольського міських Центрів відноситься:

- експертиза психодіагностичних методик;
- експертиза і надання дозволу на проведення соціологічних та соціально-психологічних досліджень, результати яких будуть поширюватись на район (місто), або декілька районів області;
- рецензування психологічних, психолого-педагогічних новацій, які проводяться у масштабах району (міста), або декількох районів області;
- рецензування навчально-методичних матеріалів соціально-психологічного змісту, розрахованих на усіх учасників навчально-виховного процесу, які поширюються на район (місто), або декілька районів області;
- розгляд конфліктних випадків на підставі документів, поданих районними (міськими) центрами практичної психології і соціальної роботи (методистами), навчальними закладами, організаціями, фізичними особами.

3.3 До компетенції районних (міських) Центрів (методистів) відноситься:

- експертиза і надання дозволу на проведення соціологічних та соціально-психологічних досліджень, результати яких будуть поширюватись на один або декілька навчальних закладів;
- рецензування психологічних, психолого-педагогічних новацій, які проводяться у масштабах одного або декількох навчальних закладів;
- рецензування навчально-методичних матеріалів соціально-психологічного змісту, розрахованих на усіх учасників навчально-виховного процесу, які поширюються на один або декілька навчальних закладів.
- розгляд конфліктних випадків на підставі документів, поданих практичними психологами (соціальними педагогами), навчальними закладами, організаціями, фізичними особами.

3.4. Центри мають право:

- залучати в установленому порядку фахівців у якості експертів до розгляду питань, що належать до їх компетенції, а також до проведення консультацій та експертизи;
- повертати матеріали на доопрацювання;
- запрошувати на свої засідання відповідальних працівників міністерств, відомств, підприємств, наукових установ, керівників і спеціалістів навчальних закладів освіти та їх підрозділів;
- отримувати під час проведення експертизи документацію, іншу інформацію щодо психологічної діяльності юридичних і фізичних осіб;
- приймати рішення щодо призупинення дії дозволу або його анулювання у разі невиконання або порушення організацією (особою) умов впровадження психологічної діяльності, подання недостовірної інформації тощо.

- проводити комплексну психологічну експертизу по запиту державних та громадських установ, зокрема, правоохоронних, судових органів та адвокатури стосовно фактів заподіяння морально-психологічної шкоди юридичним та фізичним особам і оцінки розмірів такої шкоди;

- надавати науково-інформаційну та методичну допомогу психологам, що працюють в інших галузях;

- проводити консультації, навчальні семінари, тренінги тощо;

- надавати платні психологічні послуги.

3.5. Центри зобов'язані:

- забезпечити об'єктивність і достовірність результатів психологічної експертизи;

- належним чином оформляти документи з експертизи, забезпечити їх розгляд у встановлені терміни;

- виконувати роботу компетентно, дотримуючись вимог діючого законодавства, відповідних нормативно-правових актів та даного Положення;

- дотримуватись конфіденційності процесу експертизи та одержаної при цьому інформації стосовно діяльності навчального закладу (організації);

- повідомляти вищестоящі організації про всі істотні перешкоди, що мали місце при проведенні психологічної експертизи.

3.6. Експерти повинні володіти необхідними знаннями та навичками з таких питань:

- державних вимог (стандартів) у галузі практичної психології і соціальної роботи, інших нормативно-правових актів, на відповідність яким проводиться експертиза;

- порядку і змісту роботи на різних етапах психологічної експертизи;

- формування матеріалів психологічної експертизи, підготовки обґрунтованих висновків і підсумкових документів експертизи.

4. Рішення Центрів

4.1. Засідання Центрів з питань психологічної експертизи проводяться за потребою, але не рідше, ніж один раз на півроку.

4.2. Засідання проводяться під керівництвом директорів (завідуючих) Центрів (методистів) і набирають чинності, якщо у них взяло участь не менше половини їх складу.

4.3. Рішення засідань Центрів приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх.

4.4. Рішення Центрів оформляються протоколами, які зберігаються на правах архівних документів, за підписом директорів (завідуючих) та відповідальних секретарів.

4.5. Навчальні заклади освіти (організації, фізичні особи) за результатами експертизи отримують у встановленому порядку рішення Центрів (додаток 1) або відповідні сертифікати на право здійснення психологічної діяльності (додаток 2) терміном від 3 до 5 років.

4.6. Рішення Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи є обов'язковим для виконання усіма ланками психологічної служби системи освіти України.

4.7. Рішення республіканського (Автономна Республіка Крим), обласних, Київського та Севастопольського міських Центрів (у межах своєї компетенції) є обов'язковим для виконання районними (міськими) Центрами (методистами).

4.8. Рішення районних (міських) Центрів, методистів (у межах своєї компетенції) є обов'язковими для виконання практичними психологами та соціальними педагогами дошкільних, усіх типів загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти

5. Фінансово-господарська діяльність

5.1. Відшкодування витрат, пов'язаних з проведенням психологічної експертизи, здійснюється на підставі договору (додаток 3) з навчальними закладами освіти (організаціями, особами), на вимогу яких проводиться експертиза, за попередньо складеними кошторисами (додаток 4).

Кошти за проведення психологічної експертизи перераховуються на окремий рахунок центрів практичної психології і соціальної роботи на умовах попередньої оплати.

5.2. Терміни роботи експертних груп на місцях визначаються календарним планом проведення експертизи (додаток 5), але не більше 5-ти робочих днів.

5.3. За особами, які залучаються до роботи у якості експертів, на час проведення психологічної експертизи зберігається середня заробітна плата за основним місцем роботи.

5.4. Директори (завідуючі) Центрів, методисти за рахунок коштів, отриманих за проведення психологічної експертизи, а також добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, можуть встановлювати заохочувальні виплати для осіб, які залучаються до роботи у експертних групах.

Директор Українського НМЦ
практичної психології і соціальної роботи

В.Г. Панок

Додаток 1
до Положення про експертизу
інструментарію психологічної
служби системи освіти України

Міністерство освіти і науки України
(Управління освіти _____ обласної державної адміністрації)

РІШЕННЯ

Українського науково-методичного (регіонального)
центру практичної психології і соціальної роботи
від “ ____ ” _____ 200_ р., протокол № _____

Директор центру

_____

(підпис)

_____

(прізвище, і., п\б)

Секретар

_____

(підпис)

_____

(прізвище, і., п\б)

М.П.

Додаток 2
до Положення про експертизу
інструментарію психологічної
служби системи освіти України

Міністерство освіти і науки України
(Управління освіти _____ обласної державної адміністрації)

СЕРТИФІКАТ

Український науково-методичний (регіональний) центр практичної психології і соціальної роботи надає дозвіл

(назва навчального закладу, організації, прізвище, і., п\б фізичної особи)
на здійснення наступної психологічної діяльності:

Діяльність поширюється на: _____
(територія, навчальні заклади тощо)

Сертифікат діє до “ ___ ” _____ 200_ р.

Протокол № ___ від “ ___ ” ____ .200_ р.

Директор центру

_____ (підпис)

_____ (прізвище, і., п\б)

Секретар

_____ (підпис)

_____ (прізвище, і., п\б)

М.П.

Додаток 3
до Положення про експертизу
інструментарію психологічної
служби системи освіти України

ДОГОВІР № _____

від “ _____ ” _____ 200_р.
на проведення психологічної експертизи

Український науково-методичний (регіональний) центр практичної психології і соціальної роботи (у подальшому - Виконавець) в особі директора центру _____,

(прізвище, і., п\б)

який діє на підставі Положення, з одного боку, і

_____ (назва навчального закладу, організації, прізвище, і., п\б фізичної особи)

(у подальшому – Замовник) в особі _____,

(посада, прізвище, і., п\б)

який діє на підставі _____, з другого боку,

(Статуту, Положення)

уклали між собою договір про наступне:

1. Предмет договору.

1.1. Замовник доручає, а Виконавець проводить психологічну експертизу

_____ (тематика експертизи)

1.2. Терміни виконання основних етапів експертизи визначаються календарним планом (додається), який є невід’ємною частиною цього договору.

2. Вартість робіт та порядок розрахунків.

2.1. За проведення психологічної експертизи згідно з договором Замовник перераховує Виконавцю відповідно до планової калькуляції кошторисної вартості робіт (додається), яка є невід’ємною частиною цього договору

_____ (сума в грн.)

(з ПДВ _____, чи без ПДВ згідно з п. 3.2.9 ст. 3 Закону України “Про податок на додану вартість”).

2.2. Результатом завершеної роботи по експертизі психологічного і соціологічного інструментарію є рішення або сертифікат Українського науково-методичного (регіонального) центру практичної психології і соціальної роботи.

3. Відповідальність сторін.

3.1. Умови даного договору мають однакову зобов'язувальну силу для сторін і можуть бути змінені за взаємною згодою.

3.2. Усі суперечки між сторонами розв'язуються згідно з чинним законодавством України.

4. Інші умови.

4.1. Договір набирає чинності з моменту підписання сторонами договору.

4.2. _____

5. Юридичні адреси і банківські реквізити сторін.

Замовник: _____

Виконавець: _____

Договір складено у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної із сторін.

6. Підписи сторін.

Виконавець:

Замовник:

М.П.

М.П.

Додаток 4
до Положення про експертизу
інструментарію психологічної
служби системи освіти України

ПЛАНОВА КАЛЬКУЛЯЦІЯ кошторисної вартості робіт по експертизі

_____

(тематика експертизи)

_____

(назва навчального закладу, організації, прізвище, і., п\б фізичної особи)

№ п\п	Статті витрат	Сума (грн.)
1.	Фонд заробітної плати *	
2.	Нарахування на заробітну плату	

3.	Витрати на службові відрядження	
4.	Канцтовари та витратні матеріали	
5.	Послуги зв'язку	
6.	Інші витрати	
7.	ПДВ	
	Всього витрат:	

Виконавець:

Керівник

_____

Гол. бухгалтер

_____

М.П.

Замовник:

Керівник

_____

Гол. бухгалтер

_____

М.П.

Примітка: розрахунок заробітної плати експертів проводиться за третьою строчкою ставок погодинної оплати праці.

Додаток 5
до Положення про експертизу
інструментарію психологічної
служби системи освіти України

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
проведення психологічної експертизи

_____

(тематика експертизи)

_____

(назва навчального закладу, організації, прізвище, і., п\б фізичної особи)

№ п\п	Назва етапу психологічної експертизи	Термін виконання (початок-закінчення)	Розрахункова вартість робіт за етап
1.			
2.			
3.			
	Всього:		

Виконавець:

_____

М.П.

Замовник:

_____

М.П.